

Τράπεζα Θεμάτων Αρχές Φιλοσοφίας Β' Λυκείου

GI_V_FIL_0_15070

ΘΕΜΑ 36^ο**ΟΜΑΔΑ Α****ΟΜΑΔΑ Α****ΘΕΜΑ Α1**

1α. Να χαρακτηρίσετε τις ακόλουθες προτάσεις ως προς την ορθότητά τους, γράφοντας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

1. Τα συντάγματα των νεότερων δημοκρατιών που έχουν ψηφιστεί από την πλειοψηφία των αντιπροσώπων του λαού θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελούν ένα είδος πραγματικής συμφωνίας μεταξύ αρχόντων και αρχομένων.
2. Αντικείμενο της μεταφυσικής είναι η εξέταση της βαθύτερης υφής της πραγματικότητας.
3. Οι κρίσεις μας για το τι είναι ωραίο ή αισθητικά αξιόλογο δεν διαφέρουν ουσιαστικά από εποχή σε εποχή, από κοινωνία σε κοινωνία και τελικά από άνθρωπο σε άνθρωπο.
4. Η αριστοτελική λογική ασχολείται κατά κύριο λόγο με τη μελέτη μιας συγκεκριμένης μορφής επιχειρημάτων, των συλλογισμών.
5. Βάθος μιας έννοιας καλούμε το σύνολο των ομοειδών αντικειμένων που υπάγονται σε αυτή την έννοια.

(μονάδες 10)

1β. Να αποδώσετε το φιλοσοφικό περιεχόμενο των όρων: ορθολογισμός (ρασιοναλισμός), υλισμός, κατηγορική προσταγή.

(μονάδες 15)**1α**

1 – Σ, 2 – Σ, 3 – Λ, 4 – Σ, 5 – Σ

1β

Κατηγορική προσταγή: Η κεντρική αρχή του ηθικού νόμου του Καντ, την οποία αποκαλεί έτσι γιατί έχει κατηγορικό, δηλαδή απόλυτο και όχι υποθετικό χαρακτήρα.

Ορθολογισμός: Η φιλοσοφική θεωρία σύμφωνα με την οποία η γνώση μας για τον κόσμο προέρχεται κυρίως από τον ίδιο τον ορθό λόγο και τα βασικά της στοιχεία μπορούν να αναζητηθούν στο νου μας. Η γνώση αυτή μπορεί να αποκτηθεί a priori ή προ-εμπειρική, αφού φαίνεται να είναι δυνατή πριν ή ανεξάρτητα από οποιαδήποτε εμπειρία.

Υλισμός: Ο **υλισμός** είναι ένα από τα δύο κύρια ρεύματα της φιλοσοφικής σκέψης, το οποίο υποστηρίζει πως το κύριο συστατικό του Σύμπαντος είναι η ύλη, και πως όλα τα φαινόμενα που παρατηρούνται μπορούν να εξηγηθούν ως υλικές αλληλεπιδράσεις.

ΘΕΜΑ Α2

2α. Υπάρχουν πράγματα που τα θεωρούμε αυτονόητα. Πώς η φιλοσοφία ανατρέπει αυτή τη βεβαιότητα;

(μονάδες 12)

2β. Για ποιους λόγους ένας νέος οφείλει να απορρίψει τις διάφορες μορφές φασιστικής ιδεολογίας;

(μονάδες 13)

2α

α) Οι φιλόσοφοι δε διστάζουν να μας υπενθυμίζουν ότι οι αισθήσεις μας, αλλά και η λογική μας, συχνά σφάλουν και ότι όσα δεχόμαστε ως προφανή στην καθημερινή μας ζωή δεν αποκλείεται να αλλάξουν, όπως πολλές φορές αλλάζουν και οι αρχές που κατευθύνουν τις επιστημονικές έρευνες. Οι φιλόσοφοι, λοιπόν, μας καλούν να αιτιολογήσουμε ακόμη και τις πιο βασικές μας πεποιθήσεις, αυτές που αποκτήσαμε από την εμπειρία μας, αλλά και αυτές που δεχόμαστε ως προϋποθέσεις όταν ξεκινούμε τη μελέτη της επιστήμης. Με τον τρόπο αυτό, η φιλοσοφία ανατρέπει τη βεβαιότητα που έχουμε για θέματα που θεωρούμε αυτονόητα.

β) Ένας νέος πρέπει να απορρίψει τις φασιστικές ιδεολογίες γιατί στηρίζονται στην πεποίθηση ότι προκειμένου να διατηρηθούν τα εθνικά και πολιτισμικά φρονήματα των πολιτών, δικαιολογείται οποιοδήποτε μέσο ή τρόπος.